

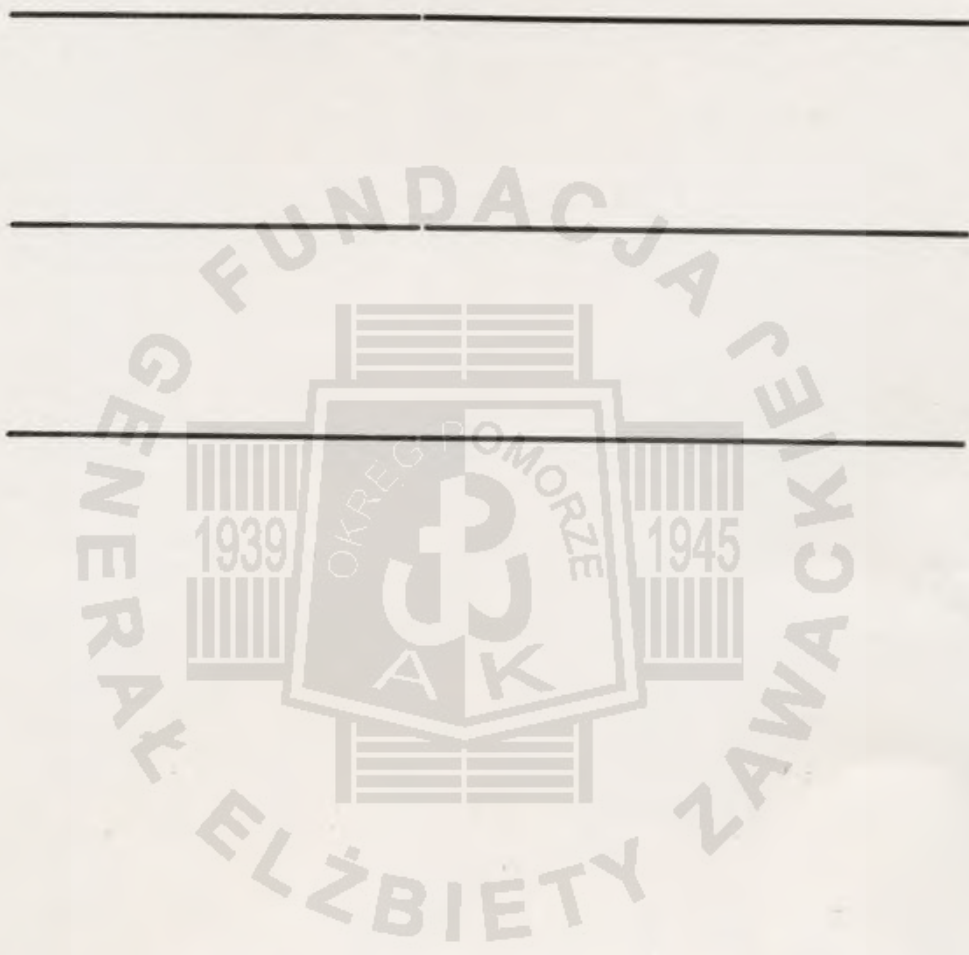
godzin 1997 r.

11619

5.06.109
e

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ

ul. ... Krajowej
... Służby Polek
ul. ... 93, tel. 0048 58 65 22 188
e-mail: fopak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502738
KRS 00000 41002
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 024

Bork Jan Bolesław
84-207 Koleczkowo

Gołynia ^{Wojew.}
+ M-914/16 JOW. Gr. Pom.
Libon Jan.
ps. „Brona”
M: 914/1619 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Libon Jan

D. M. 914/1619 Jan

Województwo Śląskie, Cr. Jan

I/1. Relacja k. 4 s. 1-6

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 2 s. 1-2

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu przed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 15

VI. Fotografie

dział i kompozycji

II. Relacja - Libom Jan

1. Biogram - relacja autorstwa Bolesława
Dorka, mpis - 3 wersje le. 4 s. 1-6

Y-M-914/1618¹

LIBON JAN, ps. "Brona" /1922 - 1944/, partyzant Oddziału Szturmowego por. Alfreda Loepera "Lwa", podlegającego Kom. Gminnej TOW GP w Koleczkowie.

Ur. 23.VI.1922 r. w Koleczkowie w b. pow. morskim, s. Józefa i Rozalii z d. Pionk, właścicieli niewielkiego gospodarstwa rolnego. Po ukończonej jednoklasowej szkole powszechnej w miejscu zamieszkania, pracował na gospodarstwie rodzinnym. Był członkiem kapeli braci Liedtków, która występowała również jako kapela początkowo KSM, później OSP Kielno.

✓ Przysięgę partyzancką TOW GP złożył na przełomie października i listopada 1942 r. Został przydzielony do Oddziału Samoobrony, którym dowodził por. Alfred Loeper. Ukrywał się w zabudowaniach Antoniego Galuhny, członka TOW GP, później w schronach leśnych na terenie leśnictw Piekieźko i Głodówko. Podczas obławy na koleczkowskich partyzantów w dniu 29.II.1944 r. został ranny, podobnie jak Wiktor Liedtke ps. "Żawa". Katowani przez hitlerowców zostali zmuszeni do wskazania schronu. Wskazali bunkier rezerwowy, w którym przypadkowo ukrył się ranny dowódca oddziału, por. A. Loeper. Po bitwie zostali umieszczeni w szpitalu więziennym w Wejherowie. Nie leczone rany zagrażały ich życiu. 15.III.1944 r. zostali przetransportowani do obozu Stutthof jako niebezpieczni partyzanci /Bandenzugehörigkeit/ i dezertery z armii niemieckiej. 5.VI.t.r. zostali przekazani do Gdańska specjalnemu oddziałowi Wehrmachtu do zwalczania partyzantów. Z tej jednostki za pośrednictwem gestapo wpłynęło do kancelarii obozu Stutthof pismo informujące, że należy obu skreślić z ewidencji, gdyż podczas obławy na polskich partyzantów zaryzykowali ucieczkę i zostali zastrzeleni. Wg relacji dróżnika znajdowali się w samochodzie ciężarowym wiozącym ok. 20 więźniów drogą Rumia - Kamień i przypuszcza się, że zostali zlikwidowani na terenie leśnictwa Kamień w odwet za zastrzelonego z wyroku Sądu TOW GP leśniczego Georga Scherfa, którego obciążała śmierć 10 Polaków w Różnym Dębie.

AMSt - kartoteka ewidenc. J. Libon i W. Liedtke, Bork B. -
 Nad Slezą, Gdańsk 1978, passim, M.B. Bork - Koleczkowo, Bo-
 jan 1993, passim, Ciechanowski K. - Ruch oporu ..., Warsza-
 wa 1972, s. 367 i 405, rel.: F. Liedtke, J.B. Liedtke, A.
 Liedtke, T. Bieszke, zbiory własne aut.

Bolesław Bork

LIBON JAN, ps. "Brona" /1922 - 1944/, partyzant Oddziału Szturmo-
wego por. Alfreda Loepera "Lwa", ~~podlegającego Kom. Gminnej TOW~~
~~GP w Koleczkowie.~~

Ur. ^{23.VI.1922} 23.VI.1922 r. w Koleczkowie w b. pow. morskim, ^{pas Wejherow} jako ^{syn} Józefa i
Rozalii z d. Pionk, właścicieli niewielkiego gospodarstwa rolne-
go. Po ukończonej jednoklasowej ^{Koleczkowski} szkole powszechnej w ~~miejsce~~ za-

~~mieszkania~~, pracował na gospodarstwie rodzinnym. Był członkiem
kapeli braci Liedtków, która występowała również jako kapela po-
czątkowo KSM, ^{Rabulicki} ~~później~~ ^{W Oleszynie Strony Południowej w Kielnie} OSP Kielno.

Przysięgę partyzancką TOW GP ^{Lillem} ~~złożył~~ na przełomie października i
listopada 1942 r. Został przydzielony do Oddziału Samoobrony, któ-
rym dowodził por. Alfred Loeper. Ukrywał się w zabudowaniach An-
toniego Galuhny, członka TOW GP, później w schronach leśnych na
terenie leśnictw Piekiełko i Głodówko. Podczas ^{obławy} obławy na kolecz-

kowskich partyzantów w dniu 29.11.1944 r. został ranny, podobnie
jak Wiktor Liedtke ps. "Ława". ^{obława} ~~Atakowani~~ ^{zandarins} przez hitlerowców zostali
zmuszeni do wskazania schronu. ^{partyzantów} Wskazali bunkier rezerwowy, ^{między innymi} w któ-
rym przypadkowo ukrył się ranny dowódca oddziału, por. A. Loeper.

^{całkowicie} ~~Por.~~ ^{nad Slezę} ~~utwie~~ ^{tożsamość z obywateli} zostali umieszczeni w szpitalu więziennym w Wejherowie.
Nie leczone rany zagrażały ich życiu. 15.11.1944 r. zostali prze-
transportowani do obozu Stutthof jako niebezpieczni partyzanci
/Bandenzugehörigkeit/ i dezertery z armii niemieckiej. 5.VI.t.r.

zostali przekazani do Gdańska specjalnemu oddziałowi Wehrmachtu
do zwalczania partyzantów. Z tej jednostki za pośrednictwem gesta-
po wpłynęło do kancelarii obozu Stutthof pismo informujące, że na-
leży obu skreślić z ewidencji, gdyż podczas obławy na polskich par-
tyzantów zaryzykowali ucieczkę i zostali zastrzeleni. ^{Wielkie} ~~Wg~~ relacji

^{publikacji} ~~droźnika~~ znajdowali się w samochodzie ciężarowym wiozącym ok. 20
więźniów drogą Rumia - Kamień i przypuszcza się, że zostali zlikwi-
dowani na terenie leśnictwa Kamień w odwet za zastrzelonego z wyro-
ku Sądu TOW GP leśniczego Georga Scherfa, którego obciążała śmierć
10 Polaków w Różnym Dębie.

Zbiory autora (rel. ^{A.} ~~F.~~ i ^{J.B.} ~~Liedtke~~, J. Bieszke)

AMSt - kartoteka ewidenc. J. Libon i W. Liedtke; Bork B. -
Nad Slezą, Gdańsk 1978, passim, ~~M. B. Bork - Koleczkowo~~, Bo-
jan 1993, passim, Ciechanowski K. - Ruch oporu ..., Warsza-
wa 1972, s. 367 i 405, rel.: ~~F. Liedtke, J.B. Liedtke, A.
Liedtke, T. Bieszke, zbiory własne aut.~~

Bolesław Bork

Libon Jan ps. "Brona" (1922-1944), partyzant Oddziału Szturmowego Alfreda Loepera ps. "Lew".

Jonki

Urodzony 23.VI. 1922 r. w Koleczkowie pow. Wejherowo, syn Józefa i Rozalii z d. Pionk, właścicieli niewielkiego gospodarstwa rolnego. Po ukończeniu jednoklasowej szkoły powszechnej w miejscu zamieszkania, pracował w rodzinnym gospodarstwie. Był członkiem kapeli braci Liedtke, która początkowo występowała jako zespół Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, później Ochotniczej Straży Pożarnej.

Przysięgę do TOW GP złożył na przełomie października i listopada 1942 r. Został przydzielony do oddziału dowodzonego przez ~~per.~~ (stopień organizacyjny) Alfreda Loepera. Ukrywał się początkowo w zabudowaniach Antoniego Galuhna, także członka "Gryfa", a następnie w bunkrach leśnych na terenie leśnictw Piekieleko i Głodówko. Podczas niemieckiej obławy na koleczkowskich partyzantów w dniu 29.II.1944 r. Jan Libon i Wiktor Liedtke ^{zostali} zostali ranni. Katowani przez hitlerowców, zmuszeni zostali do wskazania schronu, w którym ukrywali się partyzanci. Wskazali bunkier rezerwowy, w którym przypadkowo ukrył się ranny dowódca, A. Loeper. Po zakończeniu obławy zostali umieszczeni w więziennym szpitalu w Wejherowie, gdzie jednak nie byli leczeni. Dnia 15.III. 1944 r. osadzono ich w Stutthofie jako bandytów i dezertérów z niemieckiej armii.

5. VI czerwca tegoż roku zostali przekazani do Gdańska specjalnemu oddziałowi Wehrmachtu do zwalczania partyzantów. Z jednostki tej za pośrednictwem gestapo wpłynęło do kancelarii obozu ^{Stutthof} pismo informujące o tym, że należy skreślić Libona i Liedtkego z ewidencji, gdyż zostali oni ~~zabici~~ ^{zabici} podczas próby ucieczki ^{podczas}.

zabici

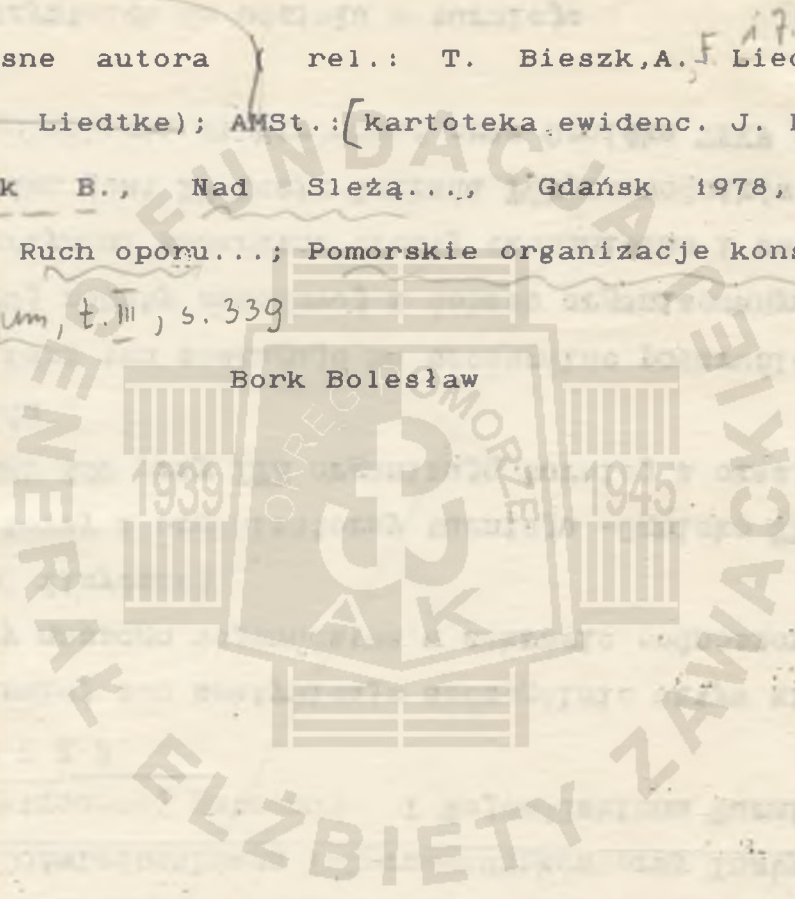
obławy na partyzantów

Według relacji dróżnika znajdowali się oni w samochodzie ciężarowym wiozącym około 20 osób drogą Rumia - Kamień. Przepuszczalnie zostali zlikwidowani na terenie leśnictwa Kamień w odwecie za zastrzelonego z wyroku sądu TOW GP leśniczego Georga Scharfa, którego obciążała śmierć 10 Polaków w Różnym Dębnie, *po Wętkowach (?)*

MHC

Materiały własne autora (rel.: T. Bieszk, A. F. Liedtke, F. Liedtke, J.B. Liedtke); AMSt.: [kartoteka ewidenc. J. Libon, W. Liedtke]; Bork B., Nad Slezą..., Gdańsk 1978, passim; Ciechanowski, Ruch oporu...; Pomorskie organizacje konsp. (poza AK) ...; *Symposium, t. III, s. 339*

Bork Bolesław

II. Materiały uzupełniające relikwje: Libom Jan

1. Inf. Józefa Bieszke (prezes Kółka Ł. B. w i. D. w Koleszkowie), partyzancki bój..., kserokop. k. 1 s. 1
2. B. Bonk, biogram Libom Jan, [w:] SBK 1939-1945, pod red. A. Zolnowskiej i E. Zawackiej, Toruń 1997, z. 3, s. 111-112, kserokop. k. 1 s. 2

STRESZCZENIE

PARTYZANCKI BÓJ

w lasach kaszubskich pod Kołeczkowem

W okresie okupacji hitlerowskiej działała w okolicach Kołeczki w pow. Wejherowskim aktywna grupa partyzancka, która z chwilą surego powstania w roku 1943 mocno dawała się Niemcom we znaki. Członkami Oddziału byli mieszkańcy okolicznych wiosek, a dowódcą por. Alfred Loeper, przed wojną nauczyciel w jednej z okolicznych wsi.

Zandarmeria w Wejherowie na polecenie z Gdańska postanowiła zorganizować dnia 9 XII 1943 r. wielką obławę pod kryptonimem „Saugad”. Partyzanci zostali ostrzeżeni i udało im się uniknąć z pułapki. Wobec tego pod koniec lutego 1944 r. Niemcy ponownie przygotowali w wielkiej tajemnicy obławę kolejną i wczesnym rankiem 29. II. 44 r. zmotoryzowane oddziały hitlerowskie z ciężką bronią maszynową otoczyły las położony między Kołeczkowem i Piekietkiem, gdzie znajdowali się partyzanci pod dowództwem por. Lopera. Grupa partyzantów próbowała ucyfować się do zapasowych bunkrów w innym rejonie, lecz niestety pierścien wroga coraz szczelniej zamykał otoczonych i próba przebicia się siłą nie dała rezultatu ze względu na wielką przewagę broni maszynowej wroga. Toczyła się ciężka walka partyzantów z przeważającą siłą wroga, dowódcą Oddziału por. Loeper został ciężko ranny i został ukryty przez partyzantów w starym nie użytkowanym bunkrze.

Pierścien wroga zamykał się, a partyzanci w dalszym ciągu stawiali opór, szerząc spustoszenie w szeregach wrogich. Niemcy pod osłoną ciężkiej broni maszynowej zdołali zbliżyć się do bunkrów i obrzucić je granatami. Ponieważ Polakom zabrakło amunicji, większość z nich była ciężko ranna, kilku poległo. Ciężko rannego dowódcę strzelał z bunkra, dopuki miał amunicję, a gdy tej mu zabrakło, wyrzucił z bunkra granatami wrzucane tam przez wroga i wreszcie osłabiony wpływem krwi skończył bohaterski żywot. Nieuielkie garstce partyzantów udało się uniknąć, wziętych do niewoli hitlerowcy zamordowali.

W walce tej polegli śmiercią bohaterów:

1. Podporucznik Alfred Loeper
2. Kapral Paweł Liedtke
3. Kapral Stanisław Kleba
4. Szeregowiec Leonard Kustusz
5. Szeregowiec Franciszek Miotk
6. Szeregowiec Leon Nieme
7. Szeregowiec Teodor Stuba
8. Szeregowiec Klemens Stuba
9. Szeregowiec Augustyn Rode

Śmiertelnie ranni

1. Jan Libon
2. Wiktor Liedtke

PREZES KOLA ZBOWID W KOŁECZKOWIE
(-) Józef Bieszk

Libon Jan ps. „Brona” (1922–1944), partyzant oddziału TOW „Gryf Pomorski” Kmdy Gm. Kielno, pow. Wejherowo.

Urodzony 23 VI 1922 r. w Koleczkowie, pow. Wejherowo; syn Józefa i Rozalii z d. Pionk, właścicieli niewielkiego gospodarstwa rolnego. Po ukończeniu koleczkowskiej szkoły powszechnej pracował na gospodarstwie rodzinnym. Był członkiem kapeli braci Liedtków, która występowała również jako kapela początkowo Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, później Ochotniczej Straży Pożarnej w Kielnie. Przystąpił do TOW „GP” Libon złożył na przełomie października i listopada 1942 r. Został przydzielony do Oddziału Samoobrony, którym dowodził por. Alfred

Loeper. Ukrywał się w zabudowaniach Antoniego Galuhna ps. „Stół”, „Grab”, „Kłaftownik”, członka TOW „GP”, później w schronach leśnych na terenie leśnictw Piekiełko i Głodówko. Podczas wielkiej obławy na koleczkowskich partyzantów w dniu 29 II 1944 r. został ranny, podobnie jak Wiktor Liedtke ps. „Ława”. Obaj katowani przez żandarmów zostali zmuszeni do wskazania schronu partyzantów. Wskazali bunkier rezerwowy, nie wiedząc, że przypadkowo ukrywał się w nim ranny dowódca oddziału, por. Loeper. Po całodzinnej bitwie nad Slezą 29 II 1944 r. zostali umieszczeni w szpitalu więziennym w Wejherowie. Nie leczone rany zagrażały

SB 4 3 1939-1945, pod nadz. A. Zelmes- 111
skiej i G. Sawickiej, Tomu 1087, a. 3.

ich życiu. Dnia 15 III 1944 r. zostali przetransportowani do obozu Stutthof jako niebezpieczni partyzanci (Bandenzugehörigkeit) i dezercerzy z armii niemieckiej, a 5 VI tegoż roku zostali przekazani do Gdańska specjalnemu oddziałowi Wehrmachtu do zwalczania partyzantów. Jednak z tej jednostki za pośrednictwem gestapo wpłynęło do kancelarii obozu Stutthof pismo informujące, że należy obu skreślić z ewidencji, gdyż podczas obławy na polskich partyzantów zaryzykowali ucieczkę i zostali zastrzeleni. Według relacji pobliskiego dróżnika znajdowali się w samochodzie ciężarowym wiozącym ok. 20 więźniów drogą Rumia-Kamień, prawdopodobnie więc zostali zlikwidowani na terenie leśnictwa Kamień w odwet za zastrzelonego z wyroku Sądu TOW „GP” leśniczego Georga Scharfa, którego obciążała śmierć 10 Polaków w Różnym Dębie.

AMSt., Kartoteka ewid. Libon J. i Liedtke W.; Zbiory autora (rel.: Bieszke T., Liedtke A. i J. B.); B o r k B., *Koleczkowo*, Bojan 1993, passim; T e n ż e, *Nad Slezą*, Gdańsk 1978, passim; C i e c h a n o w s k i K., *Ruch oporu...*; *Stutthof...*, s. 65 (tu jako Liebon); *Symposium...*, cz. III, s. 129.

Bolesław Bork

D: M-914/1619 Som.

Wejherowo

Libom Jan
v. Party informacyjne
K

ELŻBIETY ZAWAKIEJ

² Li bom Jan

Nejmowo-powiat morski
Gryf Pom. 2

członek "Gryfa" w Kołeczkowie

B. Borke, Powstanie i działalność...
Pomerania, z. 1/1974, s. 38.

PO-94

Libon ul

Hejhnowo 3
Hejm mechtowec

Lebon Jam

Pochodit z koleulnowe. Dernter
z Hejm mechtu. Prebyhet me z
kilturam Liedthe osobu k usci
sypitelnyj obom Stettthof.

APAKI

zob. dzial "Documenty" (fotokopie pisme
genero - Adalish do Womolenky obom
Stettthof z dn. 6.04. 1944r.)

HMM/95

Gdynie 4
TOW GP

Libon Jan

Partyzant „Gybe” 15 oddziale
Almida Loepere

206 t.: Obiekt M., ul. Gdynie,
T/1/s. 3

JMM-PR

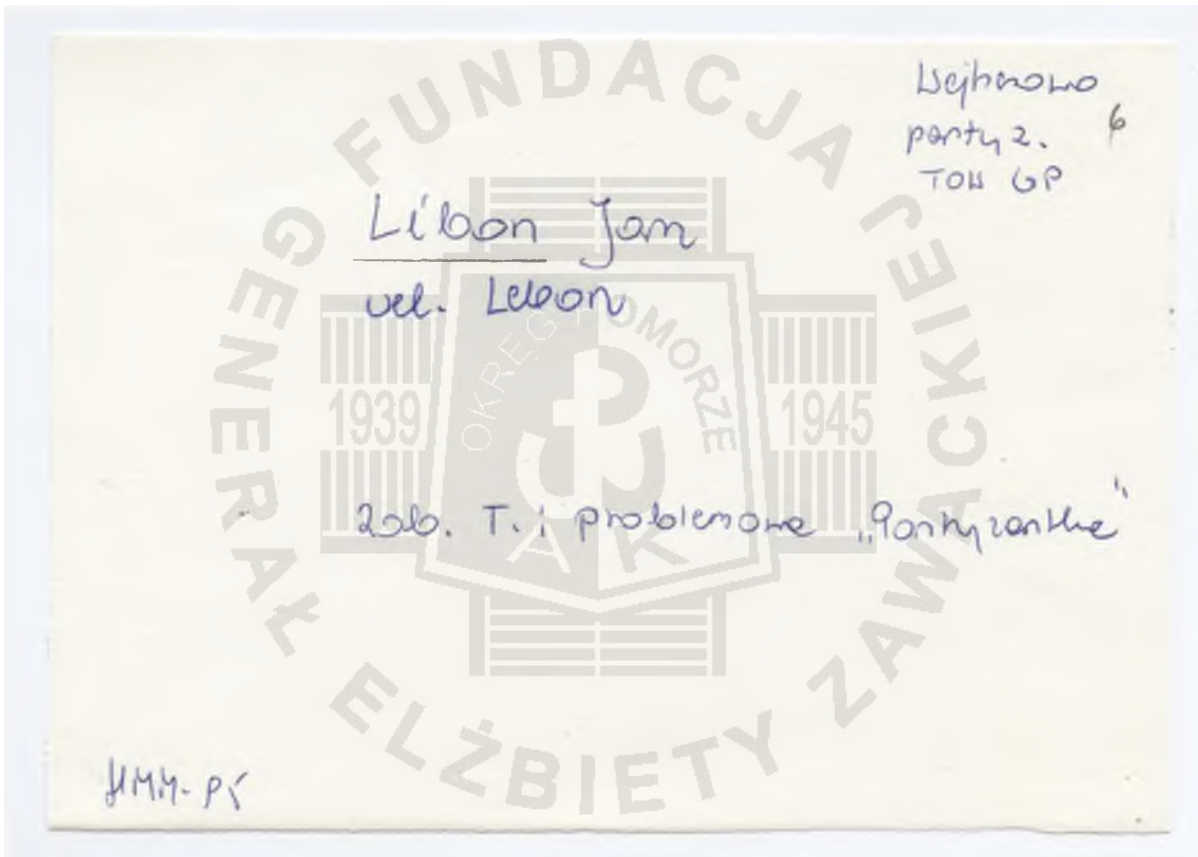
Lebon Jan
vel Libon

Kejtnow 5
Kernmecht
TOK GP

1) Tenke problemowe "Partyzentke"

Zb. 1) chiat "Dokumenty" pismo
gestapo do Komendy Stut-
thofu z dn. 6.04.1944 r.

JMM-PS

Libon Jam

Isjheras
TOL AP 7

Utr. 23. 06. 1922r., 2 kolechowe, partyent
TOL AP ps. "Brono" Riginel u w. Kamren'.

Rob. T. problemowe TOL "Uyf Poul.", Jarinnay
Nylhez polestych ...

HM-27

Gdynie
TOL GP 8

Witaj Jom

Gdy Jowce, uhyber si w buntne partyz.
Antoowego Golubne u kolekcjonie.

W.T. Golubn A., ul. Gdynie 1/1 k. 1

YMM-PT

Gdynie g
TOK AP

Libon Jan

Pomysłant TOK AP w gnie kolekcjonerki.
Renny podał wloty ne partyzantów
dnię 25.10.1944r.

Zob. T. i; Bł. sz. Fr. i T., Mi. Gdynia, I/16/s. 1

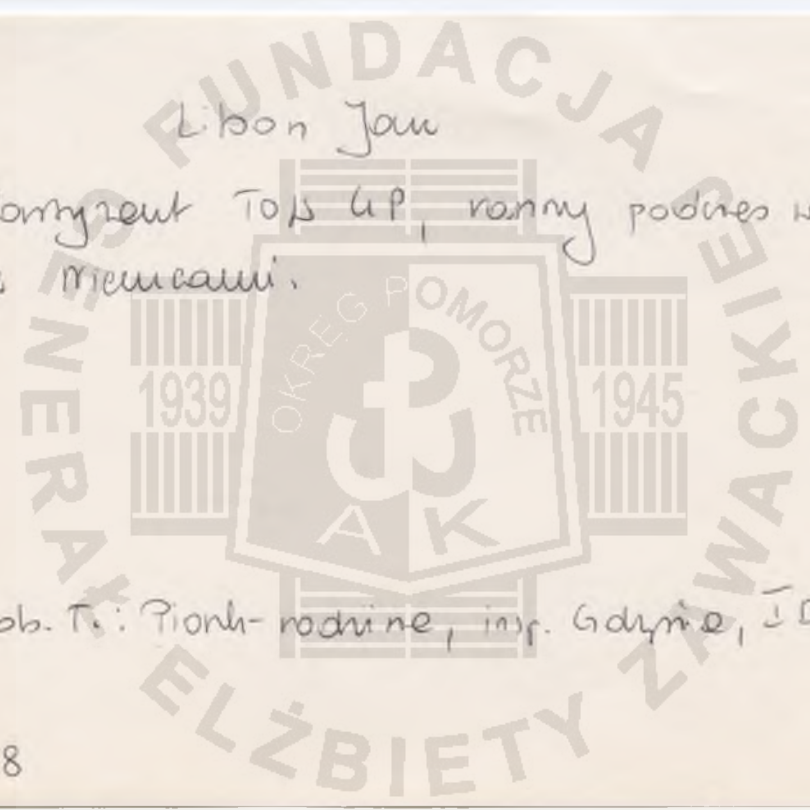
JMM-PT

Libon Jan

Pomysleń Top 4P, rannny podnies welleń
z miencauń.

rob. T.: Pionki-rodzine, insp. Gdynie, JB/1/s.1

HMM-98

Gdymé
Tos GP 11

Libon Jaw

Sundopier breu Liedthe (partyant TOU GP,
omstokony, unizomy i zowordowony
nereu i hitorneu Liedthe.

zob. T. i Liedthe (breue), insp. Gdymé,
EF/ats 1

KMH-98

Libon Jan

Gdyńia
Tow. Gryf P.

- ranny w bitwie partyzantów "Gryf Pom." z Niemcami, 121
- następnie więziony w obozie wejherowskim, potem w Stutthofie;
- dn. 6. lipca 1944r. wraz z innymi żołtadnikami rozstrzelany na terenie lasnictwa Skemien w odwet za Niemca-lesniczego Scherfke
- pochowany w Kielnie (str. 50)

M. i B. Borlaswie "Koleckowo", Bojan 1988

Wz. VIII '92

a + Libom Jan

Wejherowo
TOW Gr. P. 13

Partyzant, ranny w bitwie pod Pielickim; rozstrzelany w odwecie za śmierć Ernsta Scherfera (lesniczy z Damięna, Wieniec), na lotnisku 23.05.44r. partyzanci wykonali wyrok.

zob. J. M. - 958/166 - Franciszek Liedtke,
z. T. 11 s. 2, Insp. Gdynia

Wsk. II 192

Węskowo
TOW GP 14

Libon Jan
ps. "Brona" m

Zdr. T. M. 802 / 1527 Pom. Bork Bolesław (Gdynia)
ten. 4 str. 48, "Powstanie ruchu oporu na deszczach"

ZM. 618 04

+ Libon Jan

Wejherowo 15
1010. 4. 3."

sob. Gąsiorowski A., Steyer R.,
Tajno, Organizacja Wojskowa
Gryf Pomorski, Golajski 2010,
s. 185, 194, 195, 196

915, VII '14

Zakład Produkcyjny w Legnicy
TECZKA DO AKT
SWW 1824-331 ZN-96/1

Libon Jan